

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון ”לך-לך” - (גליון 3 שנת תשע”ג, יא חשוון תשע”ג, 27/10/2012)

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”לך-לך” - אברהם אבינו ושליחותו

להקת כוורת בשירה ”מדינה קטנה” (מילים דני סנדרסון. לחן: דני סנדרסון ויוני רכטר), מציגה את קיומנו כאן כאפיזודה (מאורע) מקרית, סתמית וחסרת משמעות. מבעד לחרוזים ההומוריסטיים ושובי הלב ואמירות ה”נונסנס” ה”שטותניקיות” הנחמדות, נמצא הרעיון של ”ארץ חדשה”, שבה ”שרים שירים בלי דגל” וגם ”נושמים שנים ללא סיבה”.

**במקום די רחוק, קרוב לכאן
אספנו את עצמנו
הבאנו חברינו
ולא אמרנו מי ומה**

**בדרום בצפון או במרכז
שכרנו קצת שמים
דמעות הביאו מים
פתחנו ארץ חדשה**

**...שני בתים, שני סוסים, שלושה עצים
נוסעים תמיד ברגל
שרים שירים בלי דגל
נושמים שנים ללא סיבה...**

האומנם אנחנו נמצאים כאן, בארץ ישראל, ללא דגל וללא סיבה, ללא תכלית וללא ייעוד!?

תשובה לשאלה זו, נמצא בפרשתנו, בסיפור חייו של אברהם אבינו. במשך עשרים הדורות הראשונים של העולם, עסקה התורה בתולדות האנושות כולה. אולם, עם לידתו של אברהם אבינו, הופכים הוא וזרעו אחריו, להיות המוקד וה”פוקוס” של האנושות כולה עד ימינו אנו... וכמובן גם הנושא העיקרי בו עוסקות פרשיות התורה.

פרשתנו פרשת ”לך-לך”, פותחת בניסיון הראשון (מתוך רבים...) בו הקב”ה מנסה את אברהם. ”לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצך” (בראשית יב, א). ניסיון של עקירה ועזיבה של הכל, אל ארץ ה”לא נודע”...

הקב”ה מגלה לאברהם שסופו של המהלך הוא: ”וּאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל” (שם יב) - לעם גדול וחשוב, אולם לא ברור לנו בכלל, מהו הרקע למהלך האלוקי הזה. מדוע דווקא אברהם, למה דווקא עכשיו, ומהי מטרתם של הניסיונות הללו ושל הגדולה הצפויה לעתיד לבוא.

חלק מן התשובות, נמצאות בנאומו ההיסטורי המרגש של נחמיה (שותפו של עזרא למהלך שיבת ציון ובנין בית המקדש השני) אל העם: ”אֵתָהּ הוּא ה' הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשָׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם וּמִצָּאתָ אֶת לָבָבוֹ נֹאמְרָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי...” (נחמיה ט, ז-ח). נאום זה הינו כה מופלא, עד שאנו אומרים חלקים ממנו בכל בוקר, בתפילת שחרית.

אברהם אבינו נבחר ע”י הקב”ה כדי להיות ”אב המון גויים” ולהוביל את האנושות כולה ואת העולם האלילי, אל עבר האמונה בא-ל אחד. את התפקיד הזה מקבל אברהם, רק לאחר שעמד בניסיונות קשים

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

והתחשל בהם והקב"ה "מצא" אותו ראוי ומתאים לתפקיד מבחינה רוחנית. וכאמור, הניסיון הראשון (בו פותחת פרשתנו) הוא היציאה מן הבית אל עבר הלא נודע: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך..."

מדוע ה' בחר דווקא באברהם? כי אברהם היה האדם היחיד שחיפש את הבורא שמאחורי הטבע מתוך אמונה טבעית, בסקרנות ובנחישות. כי לאברהם היתה עקשנות גדולה והיכולת ללכת עם האמת שלו "נגד הזרם" ונגד כולם, אפילו במחיר סיכון חייו. אלה כנראה תכונות המפתח החשובות שזיכו את אברהם בתפקידו זה, מעבר לשאר תכונותיו ומעלותיו הרוחניות...

מהי מטרתם של הניסיונות? הניסיונות שימשו הן כ"מבחן קבלה" והן כ"טירונות" רוחנית של חיטוי וחיזוק. ניסיונות שלאחריהם ניתן לומר: "וּמָצָאתָ אֶת לְבָבוֹ (של אברהם) נֶאֱמַן (אמיתי ומסור) לְפָנַי (ה')".

מה התפקיד המצפה לאברהם? התפקיד הוא "לשווק" בעולם האלילי דאז את הקב"ה כא-ל אחד ויחיד, ולבנות אומה שתמשיך את דרכו ותפקידו - אומה שהיא "לאור גוים" (ישעיהו מב, ו). אומה המשמשת כ"מורה דרך" אוניברסלי - רוחני ומוסרי לעולם כולו. כשגרירה, המקשרת ומתווכת בין הבורא לעולמו. אומה שתפקידה לעשות את העולם הזה למקום טוב יותר, מקום שראוי להשראת השכינה...

ומה תפקידה של ה"ארץ"? ארץ ישראל על סגולותיה ומעלותיה הרוחניות (קדושה...), היא המקום הרוחני בו העם יכול למלא את תפקידו. ולכן, הבטחת הארץ היא חלק מן הברית של ה' עם אברהם, ככתוב: "וְנָתַתִּי לְךָ ... אֶת כָּל אֶרֶץ כְּנָעַן..." (בראשית יז, ח).

האם תפקידו של אברהם רלבנטי גם לימינו? האם יש לנו חלק בחזון הזה גם כיום – כאן ועכשיו?!

דוד בן גוריון, ראש ההנהגה של "המדינה שבדרך" ולימים גם ראש ממשלתה הראשון, אמר בחזונו על המדינה:

ההיסטוריה לא פינקה אותנו בכוח, בעושר, בשטחים רחבים וברוב עם, אבל היא העניקה לנו **תכונה מוסרית ואינטלקטואלית בלתי מצויה**, והיא מְזַכָּה ומחייבת אותנו להיות **אור לגויים**.

להיות אור מוסרי ורוחני לגויים, זוהי "ברית הייעוד" האלוקית שלנו. זוהי השליחות למענה סבלנו במהלך הדורות את הסבל הגדול של ההיסטוריה היהודית. בשולי הדברים נעיר כי, רעיון זה של המדינה כ"אור לגויים", בא לידי ביטוי גם בבחירת **המנורה** כסמלה של מדינת ישראל.

על שליחות זו של "אור לגויים" - שליחותו של אברהם אבינו, העוברת וממשיכה מדור לדור עד ימינו, כתב עוזי חיטמן בשירו "אור לגויים" (מילים ולחן):

במקום בו נגמר השכל
מתחילה האמונה
ויש דברים שלא נוכל להוכיח
גם בעוד מיליון שנה

זה עניין שבלב שעובר מדור לדור
ולמרות המסע הארוך הכואב
אנחנו עוד נראה את האור

כשהחושך יעבור והשחר יעלה
עוד תופיע קרן אור שאת ליבנו תמלא...

גם אני וגם אביך אל ציון התפללו
ומארבע כנפות הארץ הם באו ועלו

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

והנה אנחנו בני בני ממשכים מכאן
את החלום וגם אם יעברו עוד הרבה שנים
אנחנו עוד נראה את השלום...
זה בידך ובידי
שנזכה להיות בחיים ונראה איך האור היהודי
נהיה אור לגויים

איך המשימה של "אור לגויים" באה לידי ביטוי מעשי ואמיתי בדברי ימי העם והעולם?

- כאשר העולם היה אלילי, הביא אברהם אבינו לעולם את אור האמונה בא-ל אחד.
- בימי קדם, בהם כל אחד דאג רק לעצמו, פתח אברהם את אוהלו לכל עובר ושב ולימד את כולם חסד והכנסת אורחים מהם.
- היהודים הם אלה המזכירים לאומות העולם את חובתם לקיים את "שבע מצוות בני נוח" האנושיות והבסיסיות כל כך ובהן: איסורי גניבה ורציחה, החובה להעמיד מערכת משפט מסודרת ועוד. בשנת 1991 אף נוספה בספר החוקים האמריקאי התייחסות הצהרתית לערכן של שבע מצוות בני נח, כיסוד המוסר החברתי המודרני, כתוצאה מפעילותה של תנועת חב"ד.
- כאשר החזקים רמסו את החלשים, הביאו **נביאי ישראל** שוב, את בשורת הצדק החברתי וזכויות היתום והאלמנה (הכתובות בתורה...).
- כאשר העולם היה קפיטליסטי ונצלן, הביא **עם ישראל בתורתו**, את בשורת זכויות האדם והעובד ומנוחת השבת.
- כאשר העולם השתמש במשפט רק ככלי ליצירת "סדר חברתי", הביאה התורה את בשורת **הצדק** וציוותה: "צִדְקַת צְדָק תִּרְדֹּף" (דברים טז, כ).
- כאשר ההמונים העמלים היו משועבדים על ידי בעלי ההון, הביאו **הוגים ומהפכנים יהודים** כקרל מרקס, רוזה לוקסמבורג, ליאון טרוצקי ועוד, את בשורת המהפכה הסוציאליסטית - מרכסיסטית (כוונתם היתה אולי רצויה, אך התוצאה לא כל כך...). והרשימה עוד ארוכה...
- בעולם המודרני בו כל אחד מסתגר ב"בועה" המוגנת שלו ומתעלם מן הנזקק, הסובל והמותקף שלידו, מצווה אותנו התורה לקחת אחריות: "**לֹא תַעֲמִד עַל דַּם רֵעֶךָ**..." (ויקרא יט, טז) ו"**לֹא תוֹכַל לְהִתְעַלֵּם**" (דברים כב, ג).
- עמים גדולים עלו על בימת ההיסטוריה ולאחר זמן, נעלמו מן העין. המצרים, האשורים והבבלים, הרומאים והיוונים ועוד. רק עם ישראל הקטן והנרדף, ממשיך לשרוד למרות הכל, ככבשה בין שבעים זאבים ולקיים את שליחותו ותפקידו.
- מה זה אומר להיות "אור לגויים" כיום בתכל'ס?! איזה "אור יהודי" (שיהפוך אחר כך ל"אור גויים") רלבנטי כיום לתקופתנו, בעולם המודרני של טכנולוגיה מתקדמת ונהנתנות מחד ושל שנאה, טרור וקנאות מוסלמית מאידך?!**
- לדעתי, אנחנו עדיין בתוך "**המסע הארוך הכואב**" (כלשונו של עוזי חיטמן) של ההישרדות, הבניה והתקומה. ולכן כיום, עלינו ליצור את "**האור היהודי**" בתוך הבית ולהאיר לעצמינו פנימה, כפי צרכי הדור. האור הזה, יעשה את שלו גם כלפי חוץ. ומה הם צרכי הדור?
- הקטנת הפערים בעם.
- קירוב לבבות בין הפלגים והמגזרים השונים, בבחינת "**ואהבת לרעך כמוך**"....

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

- גיבוש והנחלת הזהות היהודית, המסורת והמורשת.
- פיתוח תרבות יהודית עצמאית. ועוד...

ואם כך נעשה, נוכל אכן להיות "לְגוֹי גְדוֹל" ולראות כיצד "האור היהודי נהיה אור לגויים", כי "זה בידך ובידי"...

הקריאה האלוקית של ריבונו של עולם לאברהם אבינו - "לֵךְ לֶךְ... וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גְדוֹל", היתה הצעד הראשון והמכונן, בהקמתה של "מדינת היהודים"... מדינה האמורה וצריכה להמשיך את מפעלם של אבות האומה ונביאי ישראל ולהיות "אור לגויים".

דברים אלה מחברים את ה"ארץ החדשה", אל שורשי הקיום ההיסטוריים והרוחניים שלנו ונותנים טעם וסיבה לקיומנו כאן...

אברהם אבינו ומורשתו, חיים וקיימים ורלבנטיים גם היום...

מסרכת שפת e לופ

משה רוט

מייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון + תפוצה "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש,

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל,

אהבת? הפץ בין חבריך